

Mezinárodní trestní soud a princip komplementarity

Abstrakt

Princip komplementarity je často považován za základní kámen fungování MTS, a proto je jeho podrobná analýza hlavním cílem mé diplomové práce. Preambule Statutu hovoří o tom, že „Mezinárodní trestní soud ustavený podle tohoto Statutu bude komplementární vůči národním trestním jurisdikcím“. Z toho vyplývá, že Soud bude ve věci postupovat pouze v případě absence národního vyšetřování nebo stíhání zločinů spadajících podle článku 5 Statutu do jurisdikce Soudu.

Práce je rozdělena do sedmi kapitol. První tři kapitoly mají úvodní charakter a zároveň nastiňují, jak z historického, tak praktického hlediska, co všechno vzniku Soudu předcházelo.

Kapitola čtvrtá se zabývá faktem, že mezi mezinárodní trestní jurisdikcí a národními jurisdikcemi existuje vícero forem vztahů než jen komplementární. Kapitola se skládá z několika podkapitol, které na prvním místě popisují možné podoby těchto vztahů. Následně jsou k nim přiřazeny konkrétní příklady z praxe.

Navazující kapitola poskytuje odpověď na otázku, kde až je potřeba hledat kořeny idey komplementarity. Zdůrazňuje, že princip komplementarity, tak jak ho známe ze Statutu, není výsledkem práce Komise pro mezinárodní právo. Podle Mohammeda El Zeidyho byl komplementární přístup objeven již v interpretaci Mírové smlouvy mezi mocnostmi spojenými i sdruženými a Německem, podepsané po první světové válce ve Versailles. V kapitole dále poukazují na povahu a obsah diskuzí, které vzniku Soudu předcházely.

Kapitola šestá analyzuje článek 17 Statutu, který upravuje podmínky, za kterých je věc před Soudem nepřijatelná. Podkapitoly analyzují jednotlivé aspekty těchto kritérií. Vzhledem k tomu, že není pojem principu komplementarity ve Statutu nikde výslovně definován, je to právě institut přípustnosti věci, který zaručuje, že Soud při postupu nevybočí z komplementárního režimu.

Poslední kapitola se týká aplikace komplementarity v praxi – konkrétně v případě Ugandy. Zde jsem se zaměřila na výklad článku 17 Statutu, který žalobce použil při rozhodování o zahájení vyšetřování a stíhání. Kvůli sledu událostí, jež v Ugandě nastaly, se Soud ze své iniciativy rozhodl vnést otázku přípustnosti a práce v souvislosti s tímto krokem uvádí, jaké důvody ho vedly k rozhodnutí, že je věc v této fázi přípustná.

Očekávám, že Uganda v budoucnu využije svého práva a v souladu s článkem 19 odst. 2 písm. b Statutu podá námitku přípustnosti věci, a proto se v závěru poslední kapitoly zaobírám tím, zda má vůbec předpoklady na úspěch.